

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžr/21/2017
Identifikačné číslo spisu: 8012200902
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8012200902.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a z členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: 1) Ľuboša Bajuzíka, správcu konkurznej podstaty, úpadcu Poľnohospodárske družstvo Udavské v konkurze, so sídlom Námestie slobody 2, Humenné, 2) AB AUTO, spol. s r.o., so sídlom Starinská, Humenné, právne zastúpeného JUDr. Henrietou Danišovou, advokátkou, Muchovo námestie č. 1, Bratislava, 3) J., proti odporcovi: Okresný úrad Humenné, pozemkový a lesný odbor, so sídlom Mierová 4, Humenné, za účasti: 1) H., 2) G., 3) N., 4) J., 5) W., 6) H., 7) E., 8) H., 9) J., 10) H., 11) T., 12) Y., 13) J., 14) H., 15) W., 16) H., 17) J., 18) D., 19) J., 20) A., 21) H., 22) T., 23) G., 24) H., 25) T., 26) T., 27) R., 28) H., 29) P., 30) T., 31) P., 32) R., 33) J., 34) X., 35) R., 36) H., 37) J., 38) G., 39) X., 40) J., 41) J., 42) K., 43) W., 44) H., 45) J., 46) H., 47) F., 48) G., 49) H., 50) F., 51) H., 52) G., 53) R., 54) G., 55) T., 56) G., 57) X., 58) H., 59) J., 60) G., 61) U., 62) T., 63) H., 64) J., 65) J., 66) G., 67) D., 68) J., 69) H., 70) H., 71) E., 72) R., 73) T., 74) F., 75) J., 76) G., 77) G., 78) J., 79) J., 80) J., 81) S., 82) T., 83) R., 84) T., 85) G., 86) G., 87) H., 88) H., 89) O., 90) F., 91) J., 92) P., 93) G., 94) T., 95) T., 96) G., 97) J., 98) J., 99) E., 100) X., 101) T., 102) G., 103) H., 104) J., 105) E., 106) J., 107) J., 108) E., 109) H., 110) U., 111) J., 112) J., 113) W., 114) T., 115) E., 116) J., 117) H., 118) J., 119) W., 120) R., 121) R., 122) J., 123) J., 124) J., 125) G., 126) P., 127) P., 128) J., 129) J., 130) J., 131) X., 132) J., 133) J., 134) X., 135) T., 136) U., 137) J., 138) J., 139) G., 140) J., 140a) Ing. G., zastúpených JUDr. Ing. H., 141) T., 142) W., 143) Ing. R., 144) T., 145) U., 146) T., 147) J., 148) U., 149) J., 150) P., 151) PaDr. H., 152) MUDr. P., 153) J., 154) U., 155) E., 156) S., 157) G., 158) Ing. D., 159) J., zastúpená opatrovníčkou Okresného súdu Prešov H., 160) J., 161) T., 162) P., 163) D., 164) H., 165) J., 166) H., 167) H., 168) H., 169) R., 170) T., 171) J., 172) Mgr. R., 173) Ing. W., 174) Ing. H., 175) P., zastúpená opatrovníčkou Okresného súdu Prešov H., 176) D., 177) G., 178) H., 179) J., 180) X., 181) W., 182) G., 183) G., 184) J., 185) J., 186) J., 187) J., 188) J., 189) F., 190) X., 191) J., 192) G., 193) Ing. T., 194) Ing. J., 195) Ing. G., 196) H., 197) G., 198) Y., 199) S., 200) D., 201) D., 202) J., 203) J., 204) J., 205) T., 206) R., 207) T., 208) D., 209) J., 210) W., 211) H., 212) J., 213) G., 214) D., 215) F., zastúpená: RNDr. S., 216) G., 217) U., 218) J., 219) G., 220) H., 221) T., zastúpená opatrovníčkou Okresného súdu Prešov H., 222) R., 223) JK., 224) Ing. PaDr. R., 225) J., 226) H., 227) Mgr. J., 228) F., 229) R., 230) G., 231) J., 232) P., 233) T., 234) J., 235) T., 236) J., zastúpený opatrovníčkou Okresného súdu Prešov H., 237) T., 238) J., 239) W., 240) J., 241) W., 242) R., 243) F., 244) J., 245) X., 246) T., 247) R., 248) J., 249) K., 250) N., 251) G., 252) H., 253) H., 254) E., 255) R., 256) H., 257) E., 258) J., 259) J., 260) J., 261) J., 262) R., 263) T., 264) T., 265) J., 266) H., 267) J., 268) H., 269) J., 270) J., 271) U., 272) G., 273) H., 274) T., 275) T., 276) Ing. J., 277) G., 278) A., zastúpený opatrovníčkou Okresného súdu Prešov H., o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Humenné - právneho predchodcu odporcu č. 2012/00042-10-LJ zo dňa 1. októbra 2012, o odvolaní zúčastnených osôb proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 6Sp/16/2012-710 zo dňa 2. decembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 6Sp/16/2012-710 zo dňa 2. decembra 2015 m e n í tak, že rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Humenné č. 2012/00042-10-LJ zo dňa 1. októbra 2012 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľom náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie krajského súdu

1. Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 6Sp 16/2012-710 zo dňa 2. decembra 2015 rozhodnutie odporcu č. 2012/00042-10-LJ zo dňa 1. októbra 2012 podľa § 250j ods. 2 písm. a/, d/, e/ O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250q ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. Odporcu zaviazal k povinnosti nahradiť navrhovateľovi v 2) rade trovy konania vo výške 1 147,224 €, v lehote 10 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku právnenému zástupcovi navrhovateľa v 2) rade JUDr. Henriete Danišovej, advokátke. Ostatným účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej aj zákon č. 503/2003 Z.z. alebo reštitučný zákon), citujúc právnu úpravu § 2 ods. 1, 2, 3 v spojení s § 3 ods. 1 písm. d/, s § 4 ods. 1, 2, s § 5 ods. 1, 3, postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov.

3.1/ Z obsahu administratívneho spisu, ako aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd zistil, že dňa 06.12.2004 si navrhovatelia uvedení v bode 1 výroku napadnutého rozhodnutia odporcu uplatnili reštitučný nárok na pozemky uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia a odporca tento uplatnený nárok zaevidoval pod č. 01320/04. Nárok si uplatnili na základe splnomocnenia Ing. U. E. a neskôr na základe individuálnych plných mocí G. G. a JUDr. Ing. H.. Predmetom reštitučného nároku boli nehnuteľnosti zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. 1 v k.ú. I., odpísané do pozemkovoknižnej vložky č. 683, k.ú. I. a na základe č.d. XXXX zo dňa 29.11.1990 prešli na právnickú osobu Jednotné roľnícke družstvo v I. v celosti podľa § 3 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona odňatím bez náhrady postupom podľa zákona č. 81/1949 Zb. o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbarníkov, komposesorátov a podobných právnych útvarov.

3.2/ Odporca ako príslušný správny orgán podľa § 5 ods. 5 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov v nadväznosti na § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (reštitučného zákona) a ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len správny poriadok) napadnutým rozhodnutím č. 2012/00042-10-LJ zo dňa 01.10.2012 po preskúmaní nároku oprávnených osôb č. 6/2004 zo dňa 02.12.2004 uvedených v bode I. výroku tohto rozhodnutia, rozhodol tak, že:

1) Oprávnené osoby podľa § 2 ods. 1, § 2 ods. 2 písm. c) reštitučného zákona, ktoré sú uvedené a špecifikované vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1 - 205 spĺňajú podmienky § 3 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré im boli odňaté bez náhrady postupom podľa zákona č. 81/1949 Zb. o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbarníkov,

komposesorátov a podobných právnych útvarov a prešli na Jednotné roľnícke družstvo v I., ktorého právnym nástupcom je Poľnohospodárske družstvo I. „v likvidácii“ v konkurze, so sídlom I.;

2) Oprávneným osobám sa dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia navráti vlastníctvo k pozemkom v X.rálnom území I., pôvodne zapísané na pozemkovoknižnej vložke č. 1, neskôr odpísané na základe č.d. 1369 zo dňa 29.11.1950 do pozemkovoknižnej vložky č. 683, ktoré prešli na Jednotné roľnícke družstvo v I. z dôvodu uvedeného v ustanovení § 3 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona;

Odporca v uvedenom rozhodnutí špecifikoval nehnuteľnosti v stave v čase prechodu vlastníctva zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. 683 a uviedol, že po schválení registra, obnovenej evidencie pozemkov v katastrálnom území I., obec I. boli tieto nehnuteľnosti až ku dňu účinnosti zákona vedené na liste vlastníctva č.XXXX, v katastrálnom území I. v časti „A“. Ďalej špecifikoval nehnuteľnosti v stave ku dňu účinnosti reštitučného zákona, t.j. ku dňu 01.01.2004 zapísané na LV č. XXXX a uviedol, že v časti „B“ sú tieto nehnuteľnosti evidované vo vlastníctve Poľnohospodárskeho družstva I. „v likvidácii“ v konkurze v podiele 1/1 ako právny nástupca Jednotného roľníckeho družstva v I.. Tieto nehnuteľnosti boli po dobe účinnosti zákona právnym nástupcom JRD v I. - Poľnohospodárskym družstvom v I. „v likvidácii“ v konkurze predané a to Kúpnu zmluvou č. V-1932/2005 zo dňa 08.12.2005 Správcom konkurznej podstaty odpredané J., a to pozemky uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia, parcela registra E-KN č.900/1 - trvalé trávne porasty o výmere 32814 m², ktoré v čase predaja boli zapísané na povinnej osobe Poľnohospodárske družstvo I. „v likvidácii“ v konkurze. Konštatoval, že táto kúpna zmluva je podľa § 4 ods. 2 zákona neplatná; ďalej boli odpredané kúpnu zmluvou č. V-420/2008 zo dňa 27.02.2008 Správcom konkurznej podstaty obchodnej spoločnosti AB AUTO spol. s r.o., u. Starinská, Humenné, okrem iných pozemky uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia a to parcely

E-KN č. 310/2, 351, 403, 895, 897, 899, 900/1, 900/2, 1036, 1037, 1038, 1039, 1041, 1042, 1043, 1207, 1208, 1209, 1242,1243, 1257, 1258, 1259, 1261, 1264, 1517, 1555, 1567,1588, ktoré v čase predaja boli zapísané na povinnej osobe Poľnohospodárske družstvo I. „v likvidácii“ v konkurze. Konštatoval, že zmluva je podľa § 4 ods.2 zákona neplatná. Uviedol terajší stav podľa katastra nehnuteľnosti, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX v prospech spoločnosti AB AUTO spol. s r.o. a LV č. XXXX v prospech J.;

Súčasne odporca v rozhodnutí konštatoval, že Správa katastra Humenné na základe tohto právoplatného rozhodnutia zapíše pozemky uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia do listu vlastníctva pre špecifikované oprávnené osoby uvedené v bode 1 - 205 v podieloch, ktoré sú pri týchto jednotlivých oprávnených osobách uvedené.

3.3/ Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že odporca dospel k záveru, že navrhovatelia uvedení v bode 1 výroku rozhodnutia v súlade so zákonom, v zákonom stanovenej lehote si uplatnili reštitučný nárok na pozemky uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia, ktorý bol zaevidovaný pod č. 01320/04 dňa 06.12.2004 ako oprávnené osoby podľa § 2 ods. 1 a § 2 ods. 2 reštitučného zákona a to k pozemkom zapísaným v pozemkovoknižnej vložke č. 1 katastrálne územie I., odpísané do pozemkovoknižnej vložky č. 683, katastrálne územie I. a na základe č.d. 1369 zo dňa 29.11.1950, ktoré prešli na právnickú osobu - Jednotné roľnícke družstvo v I. v celosti podľa § 3 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona odňatím bez náhrady postupom podľa zákona č. 81/1949 Zb. o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov. Navrhovatelia prostredníctvom splnomocneného zástupcu spolu so žiadosťou doložili prílohy v počte 8 a to zoznam podielnikov Urbariátu I. uplatňujúcich si nárok na vrátenie pasienkov podľa zákona, zoznam bývalých podielnikov Urbárskej spoločnosti na účely reštitúcie zo dňa 26.11.2004, zoznam podielnikov Urbariátu I., ktorí si uplatňujú nárok na ich vrátenie podľa reštitučného zákona, dôkaz o dedičskej postupnosti oprávnených osôb podľa ustanovenia § 2 ods.2 reštitučného zákona, mapové podklady - Kópie z katastrálnej mapy, zoznam podielnikov Urbariátu lesná, poľná a pasienková spoločnosť H+L+V I. vo veci uplatnenia reštitučných nárokov na pasienky, ktorí na úradné konanie splnomocňujú zastupovať ich nároky Ing. U. E., oznámenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Štátneho archívu v Prešove, pobočka Humenné č. A/VII-3/2004/000821 zo dňa 25.11.2004, Oznámenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Štátneho archívu v Prešove číslo: ŠA-04/114 zo dňa 09.03.2004, oznámenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Slovenského národného archívu č.SNA-2004/00510-414 zo dňa 02.03.2004, Uznesenie Okresného súdu v Humennom č.d. 1369 zo dňa

29.11.1950, Rozhodnutie ONV v Humennom č. Poľ.2026/1982 zo dňa 04.10.1982, Rozhodnutie Pozemkového úradu v Humennom č. j.: 883/92/R zo dňa 15.03.1996, pozemkovoknižná vložka č.683 a časť B. Vlastníctvo pozemkovoknižnej vložky č.1. Ďalej predložili písomnú identifikáciu na parcely pozemkovoknižnej vložky č.683, kópiu katastrálnej mapy na parcely KN-E 1203/4, 1204, písomnú identifikáciu na parcely pozemkovoknižnej vložky č. 367, pozemkovoknižnú vložku č.683, č.367, ktoré vyhotovila Správa katastra Humenné, pod číslom K2-624-05 zo dňa 16.5.2005 a ktoré boli riadne zaevidované podľa administratívneho systému úradu v podacom denníku dňa 08.06.2005 pod č. 05/01276.

3.4/ Konštatoval, že uplatnené nároky navrhovateľov podľa zákona č.229/1991 Zb. neboli úspešné a pozemkový úrad vydal rozhodnutia: č.j.: 883/92/R zo dňa 15.03.1996, č.j.: 1033/93/R zo dňa 22.03.1996 a č.j.: 988/93/R zo dňa 25.07.1996, ktorými žiadateľom nepriznal vlastnícke právo k pozemkom, ktoré boli zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. 683, katastrálne územie I.. K tomu poukázal na to, že predmetnými právoplatnými rozhodnutiami sa žiadateľom nepriznalo vlastnícke právo k pozemkom, ktoré boli zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. 683, katastrálne územie I. z dôvodu nepredloženia písomných dôkazov o uplatnenom práve v zákonom stanovenej lehote do 31.12.1995. Z ustanovenia § 1 reštitučného zákona vyplýva, že podmienkou navrátenia vlastníctva k nehnuteľnostiam je to, aby tieto pozemky neboli vydané podľa zákona č. 229/1991 Zb.. Uviedol, že účelom zákona bolo umožniť uplatniť si nárok tým oprávneným osobám, ktoré si nárok neuplatnili, resp. nemohli uplatniť podľa zákona č. 229/1991 Zb. Podmienky na navrátenie vlastníctva sa v danom prípade posudzovali podľa reštitučného zákona a to nezávisle od predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia pozemkového úradu podľa zákona č. 229/1991 Zb. Vyššie uvedené právoplatné rozhodnutia pozemkového úradu preto nemožno považovať za prekážku právoplatne rozhodnutej veci podľa ustanovenia § 159 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

3.5/ Citujúc ustanovenie § 2 ods. 2 reštitučného zákona a dôvodil, že v súlade s ustanovením § 37 ods.1 zákona č. 330/1991 Zb. podielmi, ktoré sa majú vydať podľa osobitného predpisu (zákon č.503/2003 Z.z.) alebo ku ktorým zaniká užívacie právo, (zákon č. 229/1991 Zb.) sa rozumejú aj užívacie podiely alebo iné práva na spoločných nehnuteľnostiach, na ktoré sa vzťahovali predpisy o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov (zákon č.81/1949 Zb.). Ak nemožno výšku pôvodných podielov určiť z údajov na katastri a šetrením v archíváliach Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sa nepreukázala ich výška, považujú sa ich podiely za rovnaké. Oprávnené osoby podľa § 2 ods. 1 a § 2 ods.2 reštitučného zákona boli identifikované na základe verejnej listiny, výpisu z pozemkovoknižnej vložky č. 1, katastrálne územie I. vyhotovené Správou katastra Humenné pod č.j.: K2-543/08 dňa 31.03.2008 a zoznamu bývalých podielnikov Urbárskej spoločnosti zo dňa 26.11.2004 s úradne overenými podpismi G. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. a J. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX. Oprávnenou osobou, ak sa jedná o pôvodného vlastníka pre účely zákona je občan Slovenskej republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorej nehnuteľnosti prešli na štát alebo inú právnickú osobu.

3.6/ Rozhodnutie ďalej odôvodnil tým, že existencia reštitučného titulu bola preukázaná verejnou listinou Uznesením Okresného súdu v Humennom, č.d. XXXX zo dňa 29. novembra 1950, na základe ktorého prešli nehnuteľnosti uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia na Jednotné roľnícke družstvo v I. z dôvodu uvedeného v ustanovení § 3 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona. Predmetná skutočnosť bola právoplatne schválená Rozhodnutím Okresného úradu v Humennom, katastrálny odbor, č. 99/000029 zo dňa 22.01.1999 podľa zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, o schválení registra obnovenej evidencie pozemkov, v katastrálnom území I., obec I. a ku dňu účinnosti zákona (01.01.2004) bola vyznačená na liste vlastníctva č.XXXX, časť „B“, v katastrálnom území I.. Bez takéhoto prechodu na právneho predchodcu povinnej osoby - Jednotné roľnícke družstvo v I. by pozemky, ktoré sú uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia, správca konkurznej podstaty nemohol odpredať kúpnyimi zmluvami (č.V-1932/2005 zo dňa 08.12.2005, č.V-420/2008 zo dňa 27.2.2008), pretože predmetné pozemky by Poľnohospodárske družstvo I. „v likvidácii“ v konkurze, so sídlom XXX XX I., IČO:OO XXXXXX nevlastnilo a teda Správca konkurznej podstaty by nemohol nič predávať. Schválený register obnovenej evidencie pozemkov v katastrálnom

území I., obec I. rozhodnutím Okresného úradu, katastrálneho odboru, Štefánikova 18, Humenné číslo: 99/000029 zo dňa 22.01.1999 je verejná listina, na základe ktorej bola táto skutočnosť preukázaná.

3.7/ Dôvodil, že rozhodujúcou je skutočnosť, že ku dňu účinnosti reštitučného zákona, t.j. ku dňu 01.01.2004 bolo hodnoverne a záväzne preukázané, že pozemky uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia patrili Poľnohospodárskemu družstvu I. „v likvidácii“ v konkurze, so sídlom 067 31 I., IČO: 00 696 790. Správa katastra Humenné túto skutočnosť potvrdila listom číslo 1-602/00156/09 zo dňa 22.07.2009 a listom číslo FAI-602/01438/10/Fe zo dňa 10.01.2011, keď uviedla, že na LV č. XXXX, katastrálne územie I. v časti „B“ bolo pod číslom zmeny 34/08 zapísané Uznesenie o vyhlásení konkurzu č.K 563/95-18 zo dňa 05.11.1997 a zároveň bol zrušený pôvodný zápis PD v likvidácii. Pod číslom zmeny 4/99 bolo zapísané Rozhodnutie o schválení registra (automatizovaný zápis). Správa katastra Humenné v predmetnom liste uviedla, že v čase vyhlásenia konkurzu, t.j. 05.11.1997, katastrálny odbor Okresného úradu v Humennom nemohol vyznačiť na LV č. XXXX poznámku P1, pretože v danom čase boli nehnuteľnosti vedené v pozemkovej knihe. LV č. XXXX, katastrálne územie I. bol založený v roku 1999 zápisom ROEP, kde spracovateľ zapísal PD v likvidácii. Správa katastra Humenné vykonala opravu zápisu až dňa 14.03.2008 (konkurz vyhlásený dňa 05.11.1997) pod číslom zmeny 34/08 v zmysle katastrálneho zákona (v deň návrhu na vklad V-420/08 zo dňa 27.02.2008).

3.8/ Citujúc ustanovenie § 4 ods. 2 reštitučného zákona odporca konštatoval, že pokiaľ navrhovatelia uvedení v bode 1 výroku tohto rozhodnutia uplatnili reštitučný nárok ku dňu účinnosti reštitučného zákona (01.01.2004) k pozemkom uvedeným v bode 2 výroku tohto rozhodnutia, vo vlastníctve povinnej osoby - Poľnohospodárskeho družstva I. „v likvidácii“ v konkurze, so sídlom XXX XX I., IČO: XX XXX XXX, nebolo možné takéto pozemky platne prevádzať do vlastníctva inej osoby a pokiaľ sa tak stalo, tak takýto úkon je neplatný. Ide o absolútnu neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému. Absolútna neplatnosť právneho úkonu sa nepremieňuje. V danom prípade bola teda rozhodujúca tá skutočnosť, že kúpne zmluvy (č. V-1932/2005 zo dňa 08.12.2005, č. V-420/2008 zo dňa 27.02.2008) boli uzatvorené v čase účinnosti zákona a v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 reštitučného zákona je takýto úkon absolútno neplatný. Odporca v rámci správneho konania, v ktorom má právomoc konať v zmysle § 5 ods. 1, 2 reštitučného zákona musel na existujúcu absolútnu neplatnosť právneho úkonu prihliadať. Správca konkurznej podstaty nemal nakladať s majetkom zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie I. až do právoplatného rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Humenné vo veci navrhovateľov. Správca konkurznej podstaty v rozpore s ustanovením § 4 ods. 2 reštitučného zákona predal J.(č. V-1932/2005 zo dňa 08.12.2005) a obchodnej spoločnosti AB AUTO, spol. s r.o., ul. Starinská, Humenné, IČO: 36 451 380 (č. V-420/08 zo dňa 27.02.2008) ďalej len („súčasní vlastníci“), nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom reštitučného nároku navrhovateľov. Vlastník pozemku, povinná osoba nesmel disponovať s predmetnými pozemkami, a to ani vtedy, keď bol na neho ako úpadcu vyhlásený konkurz. Vzhľadom na blokačné ustanovenie § 4 ods. 2 reštitučného zákona bolo možné pristúpiť k predaju takýchto pozemkov až po uplynutí lehoty na uplatnenie reštitučných nárokov (31.12.2004), ktoré skutočnosti si mal predávajúci správca konkurznej podstaty u príslušného správneho orgánu overiť. Uviedol, že je pravdou, že súčasní vlastníci nadobudli vlastníctvo k pozemkom uvedeným v bode 2 výroku tohto rozhodnutia v konkurznom konaní č.k. 2K 563/95 na základe kúpnych zmlúv (č. V-1932/2005 zo dňa 08.12.2005, č. V-420/2008 zo dňa 27.02.2008) po udelení súhlasu na predaj nehnuteľného majetku opatrením Krajského súdu v Košiciach, avšak túto skutočnosť považuje vo vzťahu k posudzovaniu oprávnenosti reštitučného nároku na prinavrátanie vlastníctva za irelevantnú vzhľadom na neplatnosť predmetných kúpnych zmlúv, ktorá vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 2 reštitučného zákona.

3.9/ Odporca záverom rozhodnutia konštatoval, že o zvyšných nárokoch navrhovateľov vyplývajúcich z podania zo dňa 06.12.2004, ktoré bolo zaevidované pod číslom O 1320/04, rozhodne samostatným rozhodnutím podľa reštitučného zákona a správneho poriadku. Prihliadnuc na vyššie uvedené rozhodol tak, ako znie výrok napadnutého rozhodnutia.

3.10/ Proti uvedenému rozhodnutiu odporca v zákonnej lehote podali opravné prostriedky navrhovatelia

v 1/, 2/ a 3/ rade. Domáhali sa, aby súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. Výtýkali žalovanému správne orgánu, že na základe vykonaného dokazovania nesprávne ustálil skutkový stav vo veci a vyvodil z neho nesprávny právny záver, podmieňujúci nezákonnosť rozhodnutia.

3.11/ K opravným prostriedkom navrhovateľov v 1) až 3) rade sa vyjadril odporca. Poukázal na dôvody uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Navrhol, aby krajský súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

4. Krajský súd poukazom na to, že navrhovateľ v 1) rade namietal, že odporca bol povinný prihliadať na preklúziu z úradnej povinnosti a že pokiaľ bol uplatnený nárok dňa 30.12.2004 pod č. 04/01979 R. R., tento nevystupoval za oprávnené fyzické osoby, ale za Urbariát lesná, poľná a pasienková spoločnosť I., uviedol, že táto námietka nesúvisí s predmetným konaním a to už na základe tej skutočnosti, že toto konanie sa nevedie pod č. 04/01979, ale pod č. 01320/04 a reštitučný nárok nebol uplatnený dňa 30.12.2004, ale 06.12.2004. Rovnako nebol uplatnený pánom R. R., ale tak ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia splnomocneným zástupcom Ing. U. E.. Ďalej krajský súd uviedol, že pokiaľ navrhovateľ v 1) rade poukazoval na 96 rozhodnutí vtedajšieho Obvodného pozemkového úradu v Humennom pod č.j. 2008/00269-01 až 96 Vě zo dňa 11.02.2008, o ktorých rozhodoval aj Krajský súd v Prešove v konaniach 2 Sp 3/2008 až 2Sp 29/2008, 3 Sp 16/2008 až 3 Sp 31/2008, 4 Sp 15/2008 až 4 Sp 33/2008, oboznámiac sa so spismi Krajského súdu v Prešove citovaných spisových značkách, mal preukázať, že v predmetných konaniach a aj rozhodnutiach Obvodného pozemkového úradu Humenné sa riešil reštitučný nárok, ktorý bol uplatnený vo vzťahu k nehnuteľnostiam a to pozemkom zapísaným v pozemkovoknižnej vložke č. 575, k.ú. I.. Krajský súd konštatoval, že v predmetnom konaní sa však nerieši navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaných v pozemkovoknižnej vložke č. 575, ale pozemkovoknižnej vložke č. 1, k.ú. I., z ktorej boli nehnuteľnosti odpísané do pozemkovoknižnej vložky č. 683, považujúc za nesporné, že sa nejedná o totožné uplatnené reštitučné nároky a totožné konania. Preto krajský súd považoval túto námietku navrhovateľa v 1) rade za nedôvodnú.

5. Krajský súd poukázal na to, že povinnou osobu v zmysle citovanej právnej úpravy § 4 ods. 1, 2 reštitučného zákona je teda právnická osoba, ktorá má nehnuteľnosť, ku ktorej si reštitučný nárok uplatnila oprávnená osoba ku dňu účinnosti reštitučného zákona, právo hospodárenia alebo právo správy, pokiaľ ide o nehnuteľnosť vo vlastníctve Slovenskej republiky a poľnohospodárske družstvá. Takto ustanovenej povinnej osoby zákonodarca uložil povinnosť nakladať s pozemkami, až do navrátenia vlastníctva oprávnenej osobe, so starostlivosťou riadneho hospodára a súčasne jej uložil zákaz previesť takéto pozemky odo dňa účinnosti reštitučného zákona, t.j. od 01.01.2004 do vlastníctva inej osoby pod následkom neplatnosti takéhoto právneho úkonu.

6. Konštatoval, že navrhovateľ v 1) rade bol ustanovený za správcu konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo I. „v likvidácii“ na základe uznesenia Krajského súdu v Košiciach č.k. 2K 563/95-18 zo dňa 28.11.1997. Správca konkurznej podstaty prevod sporných pozemkov uskutočnil kúpnymi zmluvami č. V-1932/2005 zo dňa 08.12.2005 v prospech J. a č. V-420/2008 zo dňa 27.02.2008 v prospech spoločnosti AB AUTO, spol. s r.o., Starinská ul., Humenné, t.j. po účinnosti reštitučného zákona č. 503/2003 Z.z.. Z uvedených dôvodov krajský súd sa stotožnil s názorom odporcu, že tieto kúpne zmluvy sú podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona neplatné. Neplatnosť nastáva priamo zo zákona a nie je potrebné, aby bola táto neplatnosť vyslovená rozhodnutím súdu. Teda zákonodarca zákonom ustanovil podmienky, za splnenia ktorých sa stáva právny úkon neplatný, pričom vôľou zákonodarcu bolo zabezpečiť ochranu oprávnených osôb na zabezpečenie účelu reštitúcie v zmysle ustanovení reštitučného zákona. Ide v danom prípade o absolútnu neplatnosť, na ktorú bol odporca zo zákona povinný prihliadať. V danej súvislosti dal do pozornosti názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžr/78/2004 zo dňa 01.04.2015.

7. Za neopodstatnenú krajský súd považoval námietku navrhovateľa v 1) rade, ktorý poukazuje na ustanovenia § 19 ods. 1 a 2 a § 14 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, účinného k dátumu

vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu Poľnohospodárske družstvo I., v likvidácii, v konkurze, ani námietka navrhovateľov v 1) až 3) rade, ktorí namietali právomoc odporcu vysloviť neplatnosť kúpnych zmlúv v tomto konaní.

8. Za neopodstatnenú považoval krajský súd aj námietku navrhovateľa v 3) rade, ktorý poukazoval na uplatnenie reštitučného nároku oprávnených osôb podľa zákona č. 229/1991 Zb., kde podľa názoru navrhovateľa v 3) rade ak správny orgán oprávneným osobám právoplatne nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ide v danom prípade o prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Krajský súd konštatoval, že s touto námietkou sa dôsledne vyrovnal odporca v napadnutom rozhodnutí na str. 33, keď uviedol, že uplatnené nároky navrhovateľov podľa zákona č. 229/1991 Zb. neboli úspešné a pozemkový úrad vydal rozhodnutia č.j.: 883/92/R zo dňa 15.03.1996, č.j.: 1033/93/R zo dňa 22.03.1996, č.j.: 988/93/R zo dňa 25.07.1996, ktorými žiadateľom nepriznal vlastnícke právo k pozemkom, ktoré boli zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. 683, k.ú. I.. Vlastnícke právo žiadateľom nebolo priznané z dôvodu nepredloženia písomných dôkazov o uplatnenom práve v zákonom stanovenej lehote do 31.12.1995. Z ustanovenia § 1 reštitučného zákona pritom vyplýva, že podmienkou navrátenia vlastníctva k nehnuteľnostiam je to, aby tieto pozemky neboli vydané podľa zákona č. 229/1991 Zb. Právoplatné rozhodnutia Pozemkového úradu Humenné, ktoré sú uvedené vyššie, preto nemožno považovať za prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

9. Za dôvodnú však považoval krajský súd námietku navrhovateľa v 2) rade, ktorou namietal, že odporca neprihliadol na právne významnú a základnú skutočnosť, ktorá zakladá nezákonnosť napadnutého rozhodnutia a to, že navrhovateľ v 2) rade nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, k.ú. I. rozhodnutím štátneho orgánu a to Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp.zn. 10C 175/2009 zo dňa 28.09.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.10.2010. Z výpisu z LV č. XXXX pre k.ú. I. krajský súd zistil, že nehnuteľnosti zapísané na predmetnom liste vlastníctva, ktoré sú aj predmetom reštitučného nároku oprávnených osôb sú v časti B zapísané vo vlastníctve spoločnosti AB AUTO, spol. s r.o. Starinská ul. Humenné v podiele 1/1 s titulom nadobudnutia - Rozsudok Okresného súdu sp.zn. 10C 175/09-174 zo dňa 28.09.2010 pod záznamom č. 1762/10-148/2010, pozemkovoknižná vložka č. 683. Z obsahu administratívneho spisu odporcu ďalej krajský súd zistil, že Správa katastra Humenné listom č. FAI-602/01438/10/Fe zo dňa 10.01.2011 doručila odporcovi všetky listiny a technické podklady k právnym úkonom súvisiacim s parcelami KN E č. 2546, 2930, 2545/2, 900/1 ako aj k parcelám KN E zapísaným na LV č. XXXX. Prílohou tohto listu bol aj Rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 10C 175/2009-174 zo dňa 28.09.2010, ktorým vo veci navrhovateľa AB AUTO spol. s r.o., Humenné, zastúpeného JUDr. Henrietou Danišovou, proti odporcovi JUDr. Ľubošovi Bajúžikovovi, správcovi konkurznej podstaty, o určenie vlastníckeho práva rozhodol tak, že určil, že navrhovateľ AB AUTO spol. s r.o. je vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. I. a to špecifikovaných nehnuteľností, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX pre k.ú. I., kde vo výroku podrobne popísal čísla parciel, ich výmeru a druh pozemku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 19.10.2010. Z pečiatky, ktorá sa nachádza na kópii tohto rozsudku vyplýva, že správa katastra vykonala záznam na LV č. XXXX pod záznamom Z-1762/10 dňa 08.12.2010.

10. Citujúc § 158 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, krajský súd konštatoval, že odporca v predmetnom konaní nerešpektoval vyššie uvedený rozsudok Okresného súdu Humenné, ktorým bolo určené vlastnícke právo k nehnuteľnostiam patriacim navrhovateľovi v 2) rade, ktoré boli aj predmetom uplatneného reštitučného nároku, dôsledkom čoho vec nesprávne právne posúdil. Odporca sám v odôvodnení napadnutého rozhodnutia argumentoval, že v súlade s článkom 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Slovenská republika je právnym štátom, pričom neoddeliteľným atribútom právneho štátu je právna istota a spravodlivosť. Poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorých princíp právnej istoty a ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok sa považuje za neodmysliteľnú súčasť princípov právneho štátu zaručených článkom 1 ods. 1 Ústavy. Odporca však sám základné ústavné princípy ako je princíp zákonnosti, princíp právnej istoty a spravodlivosti nerešpektoval, ak v konaní opomenul tak rozhodujúcu skutočnosť, akou je právoplatný rozsudok súdu o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (ktoré boli aj predmetom reštitučného

nároku) v prospech navrhovateľa v 2. rade a to Rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 10C 175/2009-174 zo dňa 28.09.2010, ktorý je pre správny orgán záväzný. Výplýva to aj z ustanovenia § 40 Správneho poriadku, podľa ktorého ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takým rozhodnutím viazaný. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa odporca s týmto predmetným rozsudkom Okresného súdu Humenné ani žiadnym spôsobom nevyrovnal, a preto je rozhodnutie v tomto rozsahu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Je potrebné zdôrazniť, že za situácie, keď v konaní je preukázaná existencia právoplatného rozsudku súdu o určení vlastníckeho práva navrhovateľa v 2. rade k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom reštitučného nároku, je hodnotenie platnosti, resp. neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorá tomuto rozsudku predchádzala právne irelevantné.

11. Poukazom na právnu úpravu § 29 ods. 1 správneho poriadku, ktorú citoval, krajský súd uviedol, že súdne konanie vo veci určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom reštitučného konania je predbežnou otázkou, od ktorej posúdenia závisí rozhodnutie vo veci. V danom prípade mal odporca po tom, čo sa o prebiehajúcom súdnom konaní dozvedel (17.05.2010 od Okresného súdu Humenné), konanie vo veci prerušiť a oboznámiť účastníkov konania o tejto rozhodujúcej skutočnosti. Odporca však v danom prípade podľa § 29 správneho poriadku nepostupoval a konanie vo veci pre túto rozhodujúcu skutočnosť neprerušil. V konaní sa preto vyskytla taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. V prebiehajúcom súdnom konaní na Okresnom súde Humenné sp.zn 10C 175/2009 o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (navrhovateľa v 2. rade ako žalobcu) oprávnené osoby neboli účastníkmi súdneho konania, avšak mohli sa po tom, čo sa o rozhodujúcej skutočnosti dozvedeli od správneho orgánu (prostredníctvom rozhodnutia o prerušení konania), domáhať svojich práv pred súdom procesným postupom podľa Občianskeho súdneho poriadku. Za situácie, kedy je rozsudok Okresného súdu Humenné sp.zn. 10C 175/2009 právoplatný (19.10.2010) a za vlastníka nehnuteľností, ktoré sú aj predmetom reštitučného konania, je určený navrhovateľ v 2) rade, je týmto rozsudkom odporca viazaný. Nie je však záväzný pre oprávnené osoby, ktoré sa môžu svojho práva domáhať v občiansko-súdnom konaní.

12. Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporcu na základe vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že odporca vo veci nepostupoval v súlade so správnym poriadkom, vec nesprávne právne posúdil, odôvodnenie rozhodnutia je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a v konaní sa vyskytla taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Z uvedených dôvodov napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/, d/, e/ O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250q ods. 2 O.s.p. a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. Uviedol, že povinnosťou odporcu ďalšom konaní bude opätovne vyhodnotiť podmienky pre navrátenie vlastníctva k pozemkom oprávneným osobám podľa zákona č. 503/2003 Z.z. a vyrovnat' sa predovšetkým s otázkou nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam vo vzťahu k navrhovateľovi v 2) rade rozsudkom Okresného súdu Humenné sp.zn. 10C 175/2009 a vo veci opätovne rozhodnúť tak, aby rozhodnutie spĺňalo všetky požadované kritéria uvedené v § 46 a § 47 správneho poriadku, t.j. aby z neho bolo, zrejme, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol správny orgán vedený pri rozhodovaní vo veci, na základe ustanovení právnych predpisov podľa ktorých rozhodoval a aby sa vyrovnal so všetkými námietkami účastníkov konania.

13. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.. Navrhovateľovi v 2) rade, ktorý bol v konaní úspešný, priznal náhradu trov konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, ktoré vyčíslil podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“).

II.

Odvolanie zúčastnených osôb

14.1/ Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala v zákonnej lehote odvolanie zúčastnená osoba Ing. G. X. (v 140a. rade). Navrhovala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Humenné č.

2012/00042-10-LJ zo dňa 1. októbra 2012 potvrdil.

V dôvodoch odvolania namietala, že krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku právne nevysporiadal so skutočnosťou absolutne neplatného právneho úkonu a to prevodom vlastníctva k pozemkom, ku ktorým boli uplatnené reštitučné nároky oprávnených osôb (§ 4 ods.2 zákona č. 503/2003 Z.z.), a tento úkon teda považuje za platný a to aj napriek tomu, že zo zákona má povinnosť dodržiavať zákonnosť. Výtýkala krajskému súdu, že pri svojom rozhodnutí nebral do úvahy skutočnosť, že na Krajskom súde v Prešove už prebiehalo konanie sp.zn. 2Sp/19/2011 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Humenné č.j. 2011/00043-35-OJ zo dňa 26.9. 2011 medzi tými istými účastníkmi konania - JUDr. Ľuboš Bajuzík, správca konkurznej podstaty, proti odporcovi Obvodnému pozemkovému úradu Humenné, za účasti takmer tých istých oprávnených osôb, v ktorom Krajský súd v Prešove potvrdil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Humenné a v odôvodnení rozsudku uviedol, že rozsudok 10C 175/2009 považuje za právne bezvýznamný (konanie podľa jej informácií nie je ešte právoplatne ukončený) a prinavrátil vlastníctvo oprávneným osobám k časti pozemkom, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy uzavretej medzi JUDr. Ľuboš Bajuzík, správca konkurznej podstaty, a spoločnosťou AB AUTO, spol. s r.o..

14.2/ Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie JUDr. Ing. H., zástupca ďalších zúčastnených osôb. Navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V dôvodoch odvolania namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. Nesúhlasil s argumentáciou prvostupňového súdu vo vzťahu posúdenia absolútnej neplatnosti v zmysle § 4 ods.2 zákona č. 503/2003 Z.z. kúpnej zmluvy uzavretej medzi navrhovateľom JUDr. Ľuboš Bajuzík, správca konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo I. v konkurze a spoločnosťou AB AUTO, spol. s r.o. č. V-420/2008 z 27.02.2008 a kúpnej zmluvy uzavretej s J., č. V-1932/2005.

Odvolaateľ zdôraznil, že krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku si sám odporuje, keď na strane 25 predmetného rozsudku, uvádza: „súd sa preto stotožnil s názorom odporcu, že tieto kúpne zmluvy sú podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona neplatné, neplatnosť nastáva priamo zo zákona a nie je potrebné, aby bola táto neplatnosť vyslovená rozhodnutím súdu. Teda zákonodarca zákonom ustanovil podmienky za splnenia, ktorých sa stáva právny úkon neplatný, pričom vôľou zákonodarcu bolo zabezpečiť ochranu oprávnených osôb na zabezpečenie účelu reštitúcie v zmysle ustanovení reštitučného zákona. Tvrdil, že v danom prípade ide o absolútnu neplatnosť, na ktorú bol odporca zo zákona povinný prihliadať. Poukázal na to, že tento názor bol vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR 4Sžr 78/2004 zo dňa 1. 4. 2015. Ďalej dal do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu SR 1Cdo 96/95, v ktorom najvyšší súd vyslovil záver, že absolútna neplatnosť právneho úkonu (negatium nullum) nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a hľadá sa naň, akoby nebol urobený, táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením (ratihabíciou) a nemôže konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Tiež zdôraznil, že absolútne neplatný právny úkon nepôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Ďalej tvrdil, že tento názor mal aj správny orgán a Krajský súd v Prešove v konaní sp.zn. 2Sp 19/2011, keď rozsudok Okresného súdu v Humennom sp.zn. 10C 175/2009 považovali za právne bezvýznamný. Konanie sp.zn. 2Sp/19/2011 vedenom na Krajskom súde v Prešove nie je právoplatne ukončené, vedie sa odvolacie konania na Najvyššom súde SR pod sp.zn. 7Sžr/25/2014. Odvolaateľ dal tiež do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Sžr 20/2014 zo dňa 03.03.2015, ktorým rozhodnutím najvyšší súd v právnej veci žalobcu: JUDr. Ľuboš Bajuzík správca konkurznej podstaty Poľnohospodárske družstvo I. v konkurze, proti žalovanému: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky konania, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. LPO 1043/2009-Va zo dňa 14.04.2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S 144/2009-34 zo dňa 21.11.2013, rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil, predmetom tohto konania bolo rozhodovanie o proteste prokurátora, ktorému Správa katastra v Humennom nevyhovela a predložila vec na rozhodnutie Katastrálnemu úradu v Prešove, ktorý rozhodnutím č. Vö 31/2008 z 22.11.2008 protestu prokurátora vyhovel a rozhodnutie Správy katastra v Humennom zrušil z dôvodu prebiehajúceho konania na Obvodnom pozemkovom úrade Humenné o reštitučných nárokoch. Odvolaateľ dal súčasne do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 10Sžr/21/2012 zo dňa 27.02.2013 v právnej veci žalobcu: AB AUTO, s.r.o., proti žalovanému Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky. Uviedol, že

konania vedené na najvyššom súde sp.zn. 3Sžr 20/2014 a 10Sžr 21/2002 svojim obsahom boli totožné, okrem rozličných žalobcov a súvisia s konaním sp.zn. 6Sp 16/2012, pretože sa priamo dotýkajú prejednávanej veci. V oboch konaniach dva rôzne senáty najvyššieho súdu v odôvodneniach rozsudkov uviedli, že v súvislosti s prebiehajúcim reštitučným konaním k predmetným nehnuteľnostiam uvedených v rozhodnutí Obvodného pozemkového úradu Humenné nemôže povinná osoba previesť pozemok odo dňa účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z. do vlastníctva iného (§ 4 ods. 2), zdôrazniac, že išlo by o neplatný úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka (OZ). Ďalej odvolateľ dal do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Sžr 78/2114 zo dňa 01.04.2015, v ktorej obdobnej právnej veci najvyšší súd potvrdil rozsudok krajského súdu a v odôvodnení rozsudku vyvodil právny záver, že prevod sporných pozemkov správca konkurznej podstaty uskutočnil kúpnu zmluvou za účinnosti reštitučného zákona č. 503/2003 Z.z., z ktorých táto zmluva je neplatná (§ 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z.). Odvolateľ záverom vyslovil názor, že krajský súd v napadnutom rozhodnutí nedodrжал ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p., keď jeho vyjadrenia ako účastníka konania nebral do úvahy a nevyhodnotil právne názory účastníkov konania a dôkazy, ktoré tam boli uvedené. Vytýkal súdu prvého stupňa, že nedbal na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Záverom tiež dal do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. III. ÚS 127/ 2010-35 z 22.06.2010.

14.3/Odvolateľ svoje odvolanie dodatočne doplnil oznámením, že konanie vedené na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 7Sžr/25/2014 bolo skončené rozsudkom, ktorým najvyšší súd potvrdil rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Sp/19/2011 o navrátení vlastníckeho práva oprávneným osobám. V prílohe predložil rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžr/25/2014 zo dňa 28. 1. 2016.

III.

Vyjadrenia účastníkov konania k odvolaniu zúčastnených osôb

15.1/ K odvolaniu zúčastnených osôb sa vyjadril navrhovateľ 2). Navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 6Sp 16/2012-710 zo dňa 2. decembra 2015 potvrdil a navrhovateľovi priznal náhradu trov odvolacieho konania.

V dôvodoch vyjadrenia navrhovateľ uviedol, že napadnutý rozsudok krajského súdu je vecne a právne správny. S dôvodmi odvolateľa uvedenými v odvolaní zúčastnených osôb nesúhlasil. Tvrdil, že krajský súd reštitučné nároky oprávneným osobám neuprel, len nedôslednosť postupu žalovaného pri rozhodovaní a nezákonnosť rozhodnutia sankcionoval tým, že rozsudkom rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie Mal za to, že krajský súd na str. 26 - 28 rozsudku veľmi podrobne, vecne a presvedčivo uviedol, aké vady rozhodnutie vykazuje a v čom bol postup žalovaného nesprávny, prečo rozhodnutie žalovaného považuje za nezákonné. Súhlasil s názorom krajského súdu, keď práve rozsudok Okresného súdu Humenné sp.zn. 10C 175/2009 považoval za titul nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcom 2/.

K dodatku odvolania, ktorým odvolateľ odvolaciemu súdu oznámil ukončenie konania vedenom na Krajskom súde v Prešove sp.zn. 2Sp/19/2011 rozhodnutím Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod sp.zn. 7Sžr/25/2014, navrhovateľ 2), uviedol, že odvolací súd v uvedenom rozhodnutí sa nesprávne právne vysporiadal s titulmi nadobudnutia vlastníckeho práva - t.j. kúpnu zmluvou a rozsudkom súdu, obišiel ustanovenie § 159 ods. 2 O.s.p., nezaoberal sa ním a nevysvetlil, prečo ho na daný prípad neaplikoval. Tvrdil, že tým, že žalovaný právoplatný rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 10C 175/2009 nerešpektoval, sám porušil ústavné princípy zákonnosti, právnej istoty a spravodlivosti, pretože právoplatný rozsudok súdu o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam je odlišným právnym titulom nadobudnutia vlastníctva ako kúpna zmluva, preto kúpna zmluva, ktorá predchádzala tomuto rozsudku je právne bezvýznamná, nie naopak. Vo vzťahu k princípu právnej istoty dal do pozornosti rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 192/06, sp.zn. IV. ÚS 92/09, sp.zn. IV.ÚS 296/09, sp.zn. III. ÚS 311/07, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo 136/2013, rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu ČR 2Afs 24/2005. Záverom uviedol, že z uvádzaných dôvodov rozsudok Najvyššieho súdu SR ako súdu odvolacieho sp.zn. 7Sžr/25/2014 nemá právnu záväznosť pre posudzovanie veci vedenej pred Krajským súdom v Prešove sp.zn. 6Sp/16/2012.

15.2/ K odvolaniu zúčastnených osôb sa vyjadril odporca. Navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej

republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 6Sp 16/2012-710 zo dňa 2. decembra 2015 zrušil v plnom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V dôvodoch vyjadrenia odporca vyslovil názor, že Krajský súd v Prešove v danej veci dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odporca poukazom na skutkové zistenia daného prípadu, judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (rozhodnutia č.k. IV. ÚS 499/2011 z 22.11.2011, IV. ÚS 209/2010, PL. ÚS 21/00, PL ÚS 6/04, III. ÚS 328/05, IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 127 /2010 z 22.06.2010, IV. ÚS 1/02, III. ÚS 117/07, III. ÚS 78/07, III. ÚS 217/05); judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutia sp.zn. 7Sžr/25/2014 z 28.01.2016, 10Sžr/21/2012, 3Sžr/20/2014, 3Sžr/102/2014, sp.zn. 4Cdo/173/2006); rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22Cdo 1390/2002 z 16.06.2003, sp.zn. 21Cdo 1724/2003 z 25.09.2003, uviedol že zákonodarca reštitučným zákonom ustanovil podmienky, za splnenia ktorých sa stáva právny úkon neplatný, pričom vôľou zákonodarcu bolo zabezpečiť ochranu oprávnených osôb na zabezpečenie účelu reštitúcie v zmysle ustanovení reštitučného zákona. V danom prípade odporca v súlade s účelom reštitučného zákona považoval za správne a spravodlivé poskytnúť ochranu oprávneným osobám, ktoré si svoje reštitučné nároky uplatnili v zákonom stanovenej lehote, čo napokon korešponduje s princípom právnej istoty a ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok, ako to opakovane judikuje Ústavný súd Slovenskej republiky.

Obranu navrhovateľa 2/, že nie je povinnou osobou, odporca považoval za neopodstatnenú. Uviedol, že nebolo sporné, že povinnou osobou je v tomto prípade Poľnohospodárske družstvo I., v likvidácii, toho času v konkurze, zastúpené správcom konkurznej podstaty úpadcu JUDr. Ľubošom Bajuzíkom, ktoré ako právny nástupca Jednotného roľníckeho družstva v I., do vlastníctva ktorého odňaté pozemky prešli, vlastnil tieto pozemky v čase nadobudnutia účinnosti reštitučného zákona t.j. 01.01.2004, čo bolo v tomto prípade rozhodujúce. Zákonodarca povinnej osobe, definovanej v reštitučnom zákone, uložil povinnosť nakladať s pozemkami až do navrátenie vlastníctva oprávnenej osobe so starostlivosťou riadneho hospodára a súčasne uložil zákaz previesť takéto pozemky odo dňa účinnosti reštitučného zákona t.j. od 01.01.2004 do vlastníctva inej osoby pod následkom neplatnosti takéhoto právneho úkonu. Zdôraznil, že absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému, na absolútnu neplatnosť úkonu prihládajú súde aj iné orgány aplikácie práva z úradnej povinnosti. Delená právomoc znamená rozdelenie právomocí medzi súde a iné orgány, ide o prípady kedy zákon stanovuje, že najskôr musí byť obligatórne vykonané konanie na inom orgáne, právomoc súdu nastáva až vtedy, keď vec nebola na tomto orgáne s konečnou platnosťou vyriešená. Odporca zastával názor, že pre konečné vyriešenie otázky vzťahu reštitučnej a vlastnickej žaloby je podstatné to, že reštitučné predpisy majú povahu *lex specialis* vo vzťahu k *Občianskemu zákonníku*, ktorý predstavuje *lex generalis*. Z povahy reštitučných zákonov ako predpisov špeciálnych vyplýva, že nároky nimi upravené nie je možné riešiť inak než podľa ustanovení v zmysle všeobecnej zásady o zákone všeobecnom a osobitnom, a preto ak stanoví reštitučný predpis určité podmienky pre uplatnenie reštitučného nároku nie je možné ten istý nárok uplatňovať podľa iného predpisu (*Občianskeho zákonníka*), s poukazom na to, že *lex specialis* neruší platnosť *lex generalis*, ale len vylučuje jeho aplikáciu. Odporca konštatoval, že v konaní postupoval podľa ustanovení § 4 reštitučného zákona, z ktorého vyplýva, že pokiaľ oprávnené osoby uvedené v bode 1 výroku rozhodnutia odporcu z 01.10.2012 uplatnili reštitučný nárok v zákonom stanovenej lehote 02.12.2004 k pozemkom uvedených v bode 2 výroku rozhodnutia vo vlastníctve povinnej osoby Poľnohospodárske družstvo I., v likvidácii, v konkurze, nebolo možné takéto pozemky platne prevádzať do vlastníctva inej osoby a pokiaľ sa tak stalo, tak takéto úkony sú neplatné, pričom jedná sa o absolútnu neplatnosť podľa § 39 *Občianskeho zákonníka*, ktorá nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému a absolútna neplatnosť právneho úkonu sa nepremlčuje. Odporca tiež zdôraznil, že podľa nášho právneho poriadku absolútne neplatný právny úkon o nakladaní s vecou spôsobuje reťazovito absolútnu neplatnosť následných právnych úkonov o nakladaní a to v zmysle zásady, podľa ktorej nikto nemôže previesť viac práv než má sám (*nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet*). Ďalej tvrdil, že obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaných rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď. Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti

aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci. Odporca tiež zdôraznil, že rozhodovať o navrátení vlastníctva k pozemkom oprávneným osobám podľa reštitučného zákona patrí výlučne do právomoci odporcu ako orgánu výkonnej moci, a preto žalobou o určenie vlastníctva nie je možné obchádzať zmysel a účel reštitučného zákona.

Dôvodil, že jednou zo zásad vyjadrených v čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky je, že vlastníctvo nemožno zneužiť na ujmu práv iných osôb v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Z uvedenej zásady aj v danom prípade vyplýva, že nestačí vec posudzovať len čisto z formálneho hľadiska, ale je potrebné vychádzať z podstaty veci. Neplatnosť právnej zmluvy o prevode vlastníctva vzhľadom na derivatívny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva nemôže byť zhojená ani následným prevodom vecí na ďalšieho vlastníka. Poukázal na to, že podstatou rímsko právnej zásady *nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet* je, že „z nepráva nemôže vzniknúť právo“. Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 39 Občianskeho zákonníka odporca zdôraznil, že na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a teda nemožno uvažovať o ochrane vlastníckeho práva hoc aj dobromyseľného nadobúdateľa. Tiež zdôraznil, že štát a jeho orgány sú povinné postupovať v konaní podľa reštitučného zákona v súlade so zákonnými záujmami oprávnených osôb, ktorých ujma na základných ľudských právach a slobodách má byť aspoň čiastočne kompenzovaná. Pri výslovnom ustanovení o neplatnosti právneho úkonu denného počas reštitučného konania nemôže ani súd posudzovať inak, tým by zasiahol neprípustne do zákonodarnej právomoci a jeho rozhodnutie by bolo v rozpore s ústavou a základnými právnymi predpismi. Tvrdil, že ak postupom správcu konkurznej podstaty došlo k porušeniu blokačného ustanovenia § 4 ods. 2 k reštitučného zákona, potom príslušný prevod vlastníckeho práva na tretiu osobu, ktorý vykonal správca konkurznej podstaty, keď kúpnu zmluvou previedol nehnuteľnosti, na ktoré bol riadne a včas uplatnený reštitučný nárok, zo zákona je neplatný. Predmetná neplatnosť takéhoto právneho úkonu nastáva automaticky zo zákona bez toho, aby bolo potrebné neplatnosť príslušného právneho úkonu nejakým spôsobom osobitne definovať v civilnom súdnom konaní.

V závere dal do pozornosti, že hmotné právo upravuje aj vzájomné nároky účastníkov z neplatného právneho úkonu, prípadne vrátenie majetkového prospechu získaného plnením bez právneho dôvodu. V rámci ustanovení o bezdôvodnom obohatení Občiansky zákonník ustanovuje, že bezdôvodným obohatením je aj majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu, pričom, ak je zmluva neplatná, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal (§ 457 OZ). Odporca súčasne v závere trval na tom, že v danej veci postupoval v intenciách hmotnoprávných a procesnoprávných predpisov a pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok listinných podkladov a dôkazov, vo veci zistil dostatočne skutkový stav a vychádzajúc zo skutkových okolností vyvodil z nich správny právny záver.

IV.

Konanie pred odvolacím súdom

16. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (S.s.p.) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

17. Podľa § 492 ods. 1, 2, 3 S.s.p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Lehoty na podanie odvolania, ktoré začali plynúť pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, plynú podľa doterajších predpisov a ich právne účinky zostávajú zachované.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok - S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 prvá veta

O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p. a § 492 ods. 1, 2 S.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p., § 492 ods. 1, 2 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p. a s § 492 ods. 1, 2 S.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie zúčastnených osôb je dôvodné.

19. Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 6Sp 16/2012-710 zo dňa 2. decembra 2015, ktorým súd prvého stupňa rozhodnutie odporcu č. 2012/00042-10-LJ zo dňa 1. októbra 2012 podľa § 250j ods. 2 písm. a/, d/, e/ O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250q ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie.

20. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku navrhovateľov a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť preskúmaného rozhodnutia odporcu.

21. Predmetom preskúmacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Humenné - právneho predchodcu odporcu, č. 2012/00042-10-LJ zo dňa 1. októbra 2012, ktorým správny orgán príslušný podľa § 5 zákona č. 330/1991 Zb. rozhodol o reštitučnom nároku zúčastnených osôb uplatnený na pozemkovom úrade dňa 06.12.2004, zaevidovaný pod č. 01320/04, v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z..

22. Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozsudku, ktoré z tohto dôvodu neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

23. Najvyšší súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že súd v procese súdneho prieskumu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250 l a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

24. Podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Predpokladom súdneho prieskumu podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je zákonom zverená právomoc súdu rozhodovať o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak použijú sa primerane ustanovenia druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku okrem § 250a (§ 250l ods. 1, 2 O.s.p.).

25. Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, ktorými navrhovateľ namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

26. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

27. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v opravnom prostriedku, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

28. Správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

29. Najvyšší súd upriamuje pozornosť tiež na to, že súd v procese súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (rovnako podľa Správneho súdneho poriadku - zákon č. 162/2015 Z.z.) upravujúceho správne súdnictvo je povinný posudzovať súlad rozhodnutia a postup mu predchádzajúci so zákonom, a preto v konkrétnej veci sa zásadne obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné najmä ohľadom na prameň, z ktorých pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania, a ďalej na otázku či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis a právnu úpravu na vec sa vzťahujúcu aplikoval v súlade s čl. 152 ods.4 Ústavy Slovenskej republiky.

30. Odvolací súd po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku krajského súdu zistil, že súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v danej veci nepostupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku citovaných vyššie, keď súdny prieskum rozhodnutia žalovaného správneho orgánu napadnutého opravným prostriedkom nevykonal v súlade s platnou právnou úpravou zákona č. 503/2003 Zz.. Odvolací súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia odporcu pri aplikácii zákonnej úpravy reštitučného zákona v spojení s právnou úpravou Občianskeho súdneho poriadku dospel k inému záveru ako súd prvého stupňa, a to že námietky navrhovateľov uvedené v ich opravnom prostriedku neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

V.

Právne posúdenie odvolacím súdom

31. Podľa čl.1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

32. Podľa čl. 2 ods.2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

33. V zmysle čl. 1 ods. 1 prvá veta ústavy je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát. Základnou premisou materiálneho právneho štátu prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Ústavný súd SR princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasť okrem iných

stelesnené princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodíť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôraz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané (ÚS 17/1999, Nález z 22. septembra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I. ÚS 44/1999, Nález z 13. októbra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382, I. ÚS 10/98)." (I. ÚS 54/02. Nález z 13. novembra 2002. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 2002 - II. polrok, s. 750).

34. Z uvedeného vyplýva, že pre zabezpečenie materiálneho právneho štátu je povinnosťou mocenských orgánov štátu konať a rozhodovať v súlade so zákonom v zmysle čl. 2 ods.2 ústavy.

35. Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

36. Z uvedeného článku ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Vplyvom ústavy dochádza k vsunutiu jej obsahovo-hodnotových vlastností do všeobecných pojmov zákona tak, aby bol zabezpečený ústavne konformný výklad. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je súčasťou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Práve tu je ťažisko činnosti správneho súdnictva, pretože dikcia zákona nemôže byť interpretovaná izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl.2 ods.2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

37. Účelom reštitučného zákona je navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb., §§ 37 až 39 zákona č. 330/1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, b) lesný pôdny fond. (§ 1 písm. a/, b/).

38. Podľa § 5 ods. 1, 2, 3, 5 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá obvodný pozemkový úrad. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. Proti rozhodnutiu obvodného pozemkového úradu podľa odsekov 2 a 4 možno podať opravný prostriedok na súde.

39. Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z.z. oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov.

40. Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 503/2003 Z.z. povinnými osobami sú právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona majú k pozemku vo vlastníctve Slovenskej republiky právo hospodárenia alebo právo správy, a poľnohospodárske družstvá.

Povinná osoba je povinná s pozemkami až do navrátenia vlastníctva k pozemkom oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára a nemôže pozemok previesť odo dňa účinnosti tohto zákona do vlastníctva iného; takýto úkon je neplatný. Právo na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením týchto povinností, zostáva nedotknuté.

41. Podľa § 68 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. v znení platnom ku dňu uzatvorenia predmetnej kúpnej zmluvy veci, ktoré majú byť vydané oprávneným osobám podľa zákonov upravujúcich zmiernenie niektorých majetkových krívd, sa zahŕňajú do podstaty len vtedy, ak nároky neboli v zákonom ustanovených lehotách uplatnené alebo boli zamietnuté.

42. Pre konanie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 3 ods. 1, 2 v spojení s § 6 ods. 2 a 3 zákona č. 503/2003 Z.z. platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (správny poriadok) podľa § 5 ods.3 tohto zákona.

43. Podľa § 32 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie.

44. Podľa § 3 ods. 1, 2 správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

45. Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

46. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav, zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver, ktorý aj v zásade náležite odôvodnil v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, a preto jeho rozhodnutie treba považovať za vydané v súlade so zákonom. Z uvedených dôvodov v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu súdom prvého stupňa podľa § 250j ods. 2 písm. a/, d/, e/ O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250q ods. 2 O.s.p. a vrátenie veci odporcovi na ďalšie konanie.

47. Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods.1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2, ako aj že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.02.1948 do 01.01.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3, právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 (do 31.12.2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb. §§ 37 až 39 zákona č. 330/1991 Zb.).

48. Vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci je zrejmé, že predmetom reštitučného nároku boli pozemky, ktoré prešli na štát spôsobom zákonom predpokladaným v zmysle § 3 ods.1 písm. d/ zákona č. 503/2003. Z.z. (oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov). Žiadatelia si dňa 06.12.2004 uplatnili nárok na navrátenie vlastníckeho práva k predmetným pozemkom podľa zákona č. 503/2003 Z.z. písomnou žiadosťou na Obvodnom pozemkovom úrade Humenné a súčasne preukázali oprávnenosť osoby.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 2K 563/95-18 zo dňa 28.11.1997 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka - úpadcu - Poľnohospodárske družstvo I. a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr. Ľuboš Bajuzík. Nehnutelnosti, ku ktorým si žiadatelia ako oprávnené osoby, uplatnili reštitučný nárok podľa zákona č. 503/2003 Z.z. boli uvedeným správcom konkurznej podstaty Poľnohospodárskeho družstva I. v konkurze, predané na základe kúpnych zmlúv a to - Kúpnu zmluvou č. V-1932/2005 zo dňa 08.12.2005 odpredané v prospech J. a Kúpnu zmluvou č. V-420/2008 zo dňa 27.02.2008 odpredané v prospech spoločnosti AB AUTO, spol. s r. o. Starinská ul., Humenné, t.j. za účinnosti reštitučného zákona č. 503/2003 Z.z.. Zo skutkových zistení tiež jednoznačne vyplýva, že vlastníctvo k pozemkom, ku ktorým si v zákonnej lehote žiadatelia uplatnili reštitučný nárok na navrátenie vlastníctva, v čase účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z. svedčilo Poľnohospodárskemu družstvu I., a preto bolo povinnou osobou podľa § 4 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z., na ktorú skutočnosť vyhlásenie konkurzu na uvedené družstvo nemalo žiadnu relevanciu.

49. Účinky vyhlásenia konkurzu zákonodarca ustanovuje v § 14 zákona č. 328/1991 Zb.. Vyhlásením konkurzu družstvo stratilo len oprávnenie samostatne nakladať s majetkom družstva, pričom ako subjekt práva nezaniklo. Zákonodarca v právnej norme § 68 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. ustanovuje, že veci, ktoré majú byť vydané oprávneným osobám podľa zákonov upravujúcich zmiernenie niektorých majetkových krívd, sa zahŕňajú do podstaty len vtedy, ak nároky neboli v zákonom ustanovených lehotách uplatnené alebo boli zamietnuté. Zákonodarca v právnej norme ustanovenej v § 4 ods.2 zákona č. 503/2003 Z.z. zakotvuje povinnosť povinnej osobe nakladať s pozemkami až do navrátenia vlastníctva k pozemkom oprávnenej osobe so starostlivosťou riadneho hospodára a súčasne jej zakazuje previesť pozemok odo dňa účinnosti tohto zákona do vlastníctva iného pod sankciou neplatnosti takéhoto úkonu. Pokiaľ teda správca konkurznej podstaty úpadcu - Poľnohospodárskeho družstva I. v konkurze - navrhovateľ 1), kúpnymi zmluvami, vyššie uvedenými, previedol vlastnícke právo k pozemkom, ktoré tvorili predmet uplatneného reštitučného nároku žiadateľov, na iného, takáto kúpne zmluvy sú neplatné od počiatku na základe zákona, z ktorých dôvodov žalovaný správny orgán postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ na ich neplatnosť prihliadal a rozhodol o reštitučnom nároku žiadateľov posudzujúc naplnenie zákonných podmienok pre priznanie vlastníctva. Z uvedených dôvodov odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa odvolacie námietky navrhovateľov vo vzťahu k platnosti predmetných zmlúv, považoval za nedôvodné.

50. Vychádzajúc zo skutkových zistení a právnych záverov vyplývajúcich z predloženého spisu krajského súdu súčasť, ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, najvyšší súd mal preukázané, že medzi účastníkmi ostala sporná otázka záväznosti rozsudku Okresného súdu v Humennom č.k. 10C 175/2009-174 zo dňa 28.09.2010, vo vzťahu k reštitučnému nároku oprávnených osôb na navrátenie vlastníctva k žiadaným pozemkom priznaného preskúmaným rozhodnutím Pozemkového úradu Humenné z 01.10.2012, č. 2012/00042-10-LJ. Z uvedených dôvodov odvolací súd zameral svoju pozornosť k tejto spornej otázke.

51. Skutkové zistenia vyplývajúce z administratívneho spisu potvrdzujú, že Okresný súd v Humennom v právnej veci navrhovateľa: AB AUTO spol. s r.o., Starinská, Humenné, proti odporcovi: JUDr. Ľuboš Bajuzík, správca konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo I. v konkurze, o určenie vlastníctva, rozsudkom č.k. 10C 175/2009-174 zo dňa 28.09.2010 určil, že navrhovateľ AB AUTO spol. s r.o. Humenné je vlastníkom nehnuteľností, ktoré sú predmetom napadnutého rozhodnutia ObPÚ Humenné zo dňa 01.10.2012. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že okresný súd vyhovel návrhu navrhovateľa: AB AUTO spol. s r.o. - navrhovateľa 2), ktorý návrh navrhovateľ odôvodnil tak, že s odporcom - JUDr. Ľubošom Bajuzíkom, správcom konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo I. v konkurze - navrhovateľ 1), uzatvorili dňa 27.02.2008 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, k.ú. I., účinky vkladu vlastníckeho práva v prospech navrhovateľa nastali dňa 27.03.2008 pod č. V 420/2008; na základe administratívneho rozhodnutia správneho orgánu - Katastrálneho úradu v Prešove č. V6 31/2008 zo dňa 22.12.2008 potvrdeného Rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. LPO 1043/2009-Va zo dňa 14.04.2009 bol do katastra nehnuteľností opäť zapísaný odporca JUDr. Ľuboš Bajuzík, správca konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo I. v konkurze. Zo skutkových zistení

vyplývajúcich z uvedeného rozsudku okresného súdu je zrejmé, že navrhovateľ 2/ sa domáhal ochrany a uznania svojho vlastníckeho práva k pozemkom, ktoré nadobudol na základe kúpnej zmluvy zo dňa 27.02.2008 a obnovenia faktického a právneho stavu. Okresný súd určil vlastníctvo k predmetným pozemkom v prospech navrhovateľa 2) na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej s JUDr. Ľubošom Bajuzíkom, správcom konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo I. v konkurze dňa 27.02.2008. V zmysle uvedeného okresný súd deklaroval vlastníctvo navrhovateľa 2) k predmetným pozemkom na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej s JUDr. Ľubošom Bajuzíkom, správcom konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo I. v konkurze dňa 27.02.2008.

52. Krajský súd v napadnutom rozsudku, citujúc § 158 ods. 2 O.s.p. konštatoval, že odporca v predmetnom konaní nerešpektoval vyššie uvedený rozsudok Okresného súdu Humenné, ktorým bolo určené vlastnícke právo k nehnuteľnostiam patriacim navrhovateľovi v 2) rade, ktoré boli aj predmetom uplatneného reštitučného nároku, dôsledkom čoho vec nesprávne právne posúdil.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa odporca s týmto predmetným rozsudkom Okresného súdu Humenné ani žiadnym spôsobom nevyrovnal, a preto je rozhodnutie v tomto rozsahu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Je potrebné zdôrazniť, že za situácie, keď v konaní je preukázaná existencia právoplatného rozsudku súdu o určení vlastníckeho práva navrhovateľa v 2.rade k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom reštitučného nároku, je hodnotenie platnosti, resp. neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorá tomuto rozsudku predchádzala právne irelevantné. Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporcu dospel k záveru, že odporca vo veci nepostupoval v súlade so správnym poriadkom, vec nesprávne právne posúdil, odôvodnenie rozhodnutia je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a v konaní sa vyskytla taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Z uvedených dôvodov napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/, d/, e/ O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250q ods. 2 O.s.p. a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie.

53. S uvedeným právnym názorom sa odvolací súd nemohol stotožniť. Čl. 1 ústavy zakotvuje, že Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Z čl. 2 ods. 2 ústavy vyplýva, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Čl. 152 ods. 4 ústavy stanoví, že výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Z uvedenej ústavnej úpravy teda vyplýva, že pre zabezpečenie materiálneho právneho štátu je povinnosťou mocenských orgánov štátu konať a rozhodovať v súlade so zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, a súčasne, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pre rozhodovaciu činnosť mocenských orgánov štátu je rovnako záväzná ústavná úprava čl. 20 ods.3 ústavy, v zmysle ktorej vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Ústava Slovenskej republiky zakotvuje nezávislosť súdnictva a jeho oddelenie od výkonnej moci. Vychádzajúc z uvedeného pokiaľ zákonodarca zveruje do právomoci rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb orgánu verejnej správy na úseku pozemkového vlastníctva, je vylúčená právomoc súdu spôsobom zákonom predpokladaným. Pokiaľ zákonodarca v reštitučnom zákone zveruje do právomoci navrátenie vlastníctva po splnení zákonných podmienok a v tomto zákone výslovne ustanoví neplatnosť právneho úkonu vo vzťahu k prevodu vlastníctva k predmetu reštitúcie, táto právna úprava je záväzná pre ostatné mocenské orgány Slovenskej republiky, teda aj pre súd. Z uvedeného plynie záver, že okresný súd nemal dostatok právomoci na rozhodnutie o vlastníctve k pozemkom podliehajúcim reštitúcií podľa reštitučného zákona č. 503/2003 Z.z.. Vychádzajú z uvedeného preto nebol správny úsudok krajského súdu, že povinnosťou žalovaného správneho orgánu potom ako sa dozvedel o konaní o určení vlastníctva k predmetným pozemkom, mal konanie prerušiť a vyčkať do právoplatnosti rozhodnutia súdu. Práve naopak bolo povinnosťou Okresného súdu v Humennom prerušiť konanie o určení vlastníctva k predmetným pozemkom a vyčkať do rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Humenné vo veci oprávnených osôb na navrátenie vlastníctva, keď nadôvažok z administratívneho spisu vyplýva, že okresný súd mal vedomosť o konaní na pozemkovom úrade vo veci reštitúcie oprávnených osôb k dotknutým pozemkom. Práve uvedené skutočnosti majú za následok, že rozsudok Okresného súdu v Humennom je bez právneho účinku, pretože okresný súd vydal rozsudok napriek tomu, že nemal právomoc na rozhodnutie vo vzťahu k pozemkom, ku ktorým bol uplatnený reštitučný nárok, o ktorom nebolo

právoplatne rozhodnuté orgánom verejnej správy a okresný súd považoval za titul pre nadobudnutie vlastníctva k pozemkom kúpnu zmluvu, ktorá bola absolútne neplatná v zmysle § 4 ods. 2 reštitučného zákona v spojení s § 39 OZ.

54. Vzhľadom k uvedenému bol správny úsudok žalovaného správneho orgánu vyslovený v preskúmanom rozhodnutí, že predmetná kúpna zmluva zo dňa 27.02.2008 uzavretá medzi navrhovateľom 1) a navrhovateľom 2) je v zmysle § 4 ods.2 zákona č. 503/2003 Z.z. neplatná a teda je bez právneho účinku k reštitučnému nároku oprávnených osôb na navrátenie pôvodného vlastníctva k žiadaným pozemkom.

55. Najvyšší súd upriamuje pozornosť aj na tú skutočnosť, že štát nad žiadanými pozemkami vykonával svoje neobmedzené panstvo v čase, ktorý prevažujúca (historická) právna doktrína označuje ako obdobie neslobody. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje tiež na záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozsudku sp.zn. 1Sžr 58/2011 zo 14.02.2011: „Je celkom jednoznačné nielen vzhľadom k historickému ale aj k právnemu hodnoteniu minulosti (najmä vzhľadom k zákonu č. 125/1996 Z.z. a zákonu č. 553/2002 Z.z.), že v období od 25. februára 1948 až do konca roku 1989 dochádzalo k vedomému alebo hrubému porušovaniu základných princípov demokratického právneho štátu, medzinárodných zmlúv ako aj zákonnosti na viacerých úsekoch aplikácie práva, k výskytu neprimeranej tvrdosti v používaní represie proti nositeľom iných názorov, k cieľavedomému ničeniu tradičných hodnôt európskej civilizácie, národných a náboženských práv, k zničeniu tradičných princípov vlastníckeho práva, a to prostredníctvom prenasledovania alebo hrozbou perzekúcie voči nim samotným i rodinám a blízkym. Uvedená charakteristika obdobia od 25. februára 1948 až do konca roku 1989 je súhrne označované ako obdobie neslobody.“

56. Do takto nastaveného právno-hodnotového rámca nepochybne zapadá aj úvaha Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovená v jeho náleze sp.zn. III. ÚS 127/2010 z 22. júna 2010 (obdobne aj sp.zn. III ÚS 185/2010 z 5. októbra 2010) nasledovne: „Ústavný súd však popri už citovaných požiadavkách na citlivý prístup k uplatňovaným reštitučným nárokom dáva do pozornosti aj zákon č. 480/1991 Zb. o dobe neslobody, ktorý je súčasťou nášho právneho poriadku a ktorý v § 1 ustanovil, že v rokoch 1948 až 1989 komunistický režim porušoval ľudské práva i svoje vlastné zákony. Z uvedeného pohľadu je podľa názoru ústavného súdu prirodzenou požiadavkou kladenou na všeobecné súdy a iné orgány verejnej moci, ktoré rozhodujú o reštitučných nárokoch oprávnených osôb, aby riadiac sa zásadami materiálneho právneho štátu pristupovali k interpretácii reštitučných zákonov s určitou veľkorysťou, a naopak, brali do úvahy pre minulý režim príznačné nedostatky vtedajšej legislatívy, najmä však často sa vyskytujúcu svojvôľu vtedajších štátnych a iných orgánov pri uplatňovaní moci. Rozhodne však pri dôslednej individualizácii každého prípadu nemožno uvedené nedostatky pričítať na vrub oprávnenej osoby.“

57. Súčasne najvyšší súd poukazuje na svoju skoršiu judikatúru (napr. rozsudok NS SR sp.zn. 1Sžr/72/2011), kde najvyšší súd vyslovil názor, „že v rámci reštitučných konaní nie je dôležitý druh vydávaného majetku, ale reštitučný titul, ktorý mal spôsobiť jednotlivcovi v predchádzajúcom režime krivdu vo forme majetkovej alebo nemajetkovej ujmy. Preto zákonodarca prijal viacero právnych predpisov týkajúcich sa zmiernenia uvedených krivd, ktoré sa odlišovali druhom majetku alebo činnosti, okruhom oprávnených osôb, oprávneného orgánu ako aj konkrétneho spôsobu zmiernenia krivdy.“

58. Najvyšší súd vychádzajúc z uvedeného po vyhodnotení odvolacích dôvodov zúčastnených osôb z hľadiska prípustnosti vymedzenej ustanoveniami § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a s § 220 O.s.p. a s § 492 ods.1 S.s.p aplikovaných v prejednávanej veci vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na právnu úpravu ustanovenú v §§ 250l a nasl. a s § 492 ods.1 S.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odporcu, ktoré vytvárajú v zásade dostatočné právne východiská pre vyslovenie výrokov napadnutého rozhodnutia.

59. Z dôvodov vyššie uvedených, najvyšší súd ako súd odvolací dospel k záveru, že námietky zúčastnených osôb uvedené v ich odvolaní spochybňujú vecnú a právnu správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Z týchto dôvodov potom odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods.1 a s § 220 O.s.p. a v spojení s § 492 ods. 1 S.s.p. zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Humenné zo dňa 01.10.2012 č. 2012/00042-10-LJ z jeho vecne a právne správnych dôvodov potvrdil v zmysle § 250q ods. 3 O.s.p..

60. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodoval podľa § 250k ods.1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2, s § 246c ods. 1, s § 224 ods. 1 O.s.p. a v spojení s § 492 ods. 1 S.s.p.. Navrhovateľom nepriznal náhradu trov tohto konania z dôvodu ich neúspechu v tomto konaní.

61. Vzhľadom k tomu, že zákonom č. 180/2013 Z.z. (§ 8 písm. b/) boli s účinnosťou od 01.10.2013 zrušené obvodné pozemkové úrady, ktorých pôsobnosť a právomoc na úseku pozemkových úprav prešla podľa § 9 ods. 1, 4 na okresné úrady odvolací súd podľa § 107 ods. 4 O.s.p. v spojení s § 246c ods.1 O.s.p. na strane odporcu konal s Okresným úradom v Humennom, do právomoci ktorého prešla pôsobnosť Obvodného pozemkového úradu v Humennom.

62. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.